

TRABZON TURİZM ÇALIŞTAYI 2023





TRABZON
TURİZM ÇALIŞTAYI 2023

İÇİNDEKİLER

TRABZON TURİZM ÇALIŞTAYI AÇILIŞ KONUŞMALARI

4

TRABZON TURİZM ÇALIŞTAYI SONUÇLARI

6

I. OTURUM

- Çalışma Grubu 1: Trabzon Özelinde Alternatif Turizm Türleri
- Moderatör, Ünvan-Kurum, Raportör, Katılımcılar
- Sorunlar-Çözümler

10

II. OTURUM

- Çalışma Grubu 2: Trabzon'da Turizm Sektörünün Kurumsallaşması
- Moderatör, Ünvan-Kurum, Raportör, Katılımcılar
- Sorunlar-Çözümler

14

III. OTURUM

- Çalışma Grubu 3: : Trabzon Turizminde Sürdürülebilirlik
- Moderatör, Ünvan-Kurum, Raportör, Katılımcılar
- Sorunlar-Çözümler

18

2023

TRABZON TURİZM ÇALIŞTAYI AÇILIŞ KONUŞMALARI

Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Hamdullah ÇUVALCI



Turizmi çeşitlendirmemiz gerekmektedir. Biz, bu gibi çalıştay programlarıyla bunu belki bir günde ortaya koyamayabiliriz ancak bu başlangıçlar önemlidir. Örneğin; Körfez ülkelerinin önem verdiği Uzungöl için bir ring projesini konuşabiliriz. Turistler, yazın Uzungöl'e neden iki saatte ulaşabiliyor; sağlık turizminden nasıl daha fazla pay alabiliriz; konuşalım, tartışalım ki bugün olmasa da bir gün, bir sonuç üretebilelim.

Trabzon Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Emin AŞIKKUTLU



Bir taahhüt olarak turizm sektörümüzün yükselişine ışık tutacak her öneriye açık olacağımızı, her projeye katkı sunacağımızı, bu çalıştay sathında beyan etmek isterim. Trabzon dağlarıyla, yaylalarıyla, denizi, köyleri, mutfağı, doğası, tarihi, eğitimi, ekmeği, iklimi, futbolu ve insanı ile birçok şehirden önde ve çok daha şanslı bir şehir. Bu şansı, turizm sektörü yönünden avantaja dönüştürmek için Trabzon Üniversitesi olarak biz hep en ön sırada yer alacağız.

Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Erkut ÇELEBİ



Rus ve Ukraynalı turistleri Trabzon'a getirmek için devletimizin özellikle direkt uçak ve gemi seferleri konusunda bize destek vermesini istiyoruz. Turizmin 12 aya yayılması noktasında önemli bir alternatif olacağına inanıyoruz. Bu hafta, Gürcistan'a sonra Azerbaycan'a gidiyoruz sağlık turizmi alanında çalışmalar yapmak için. Turizmi, yılın bütün aylarına yaymak için sağlık, kongre, fuar, gastronomi gibi alternatif turizmler için çalışıyoruz.

Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürü
Tamer ERDOĞAN



Çalıştayların sıklıkla olması, şehrin fırsatlarını, zayıf yönlerini tartışabileceğimiz ve önümüzdeki sezona Trabzon'u nasıl hazırlayabileceğimizin göstergesidir. Buradan, akademisyen hocalarımız, paydaşlarımız ve sivil toplum kuruluşlarımızla beraber güzel sonuçlar alacağımızı umuyoruz. Bu çalıştayların sonuç bildirgesi bize rehber olacak. Bunları rehber edinerek Trabzon'un turizm potansiyelini daha yüksek seviyeye çıkartmak için var gücümüzle çalışacağız.

TRABZON TURİZM ÇALIŞTAYI 2023 SONUÇLAR

AKILLI TURİZM
ALIŞVERİŞ TURİZMİ
ÇEVRE VE ALTERNATİF TURİZM
DESTİNASYON YÖNETİMİ EĞİTİM TURİZMİ
ENGELSİZ TURİZM
FUAR
GÜVENLİK
İNANÇ TURİZMİ
TRABZON ROTALARI
KÜLTÜR VE SANAT
KÜLTÜREL MİRAS
PAZARLAMA VE TANITIM
SAĞLIK TURİZMİ
SPOR
TURİZMDE İNSAN KAYNAĞI
YÖNETİM VE ORGANİZASYON

1 43 3 3

ÇALIŞTAY

MASA

OTURUM

MASA

Çalıştay; bir ana moderatör yönetiminde, tematik olarak sınıflandırılmış toplam 3 masada, 43 masa katılımcısı ile 3 oturumda gerçekleştirilmiştir. Her masada önceden belirlenmiş iki moderatör ve bir raportör görev almıştır.

OTURUMLAR

I. OTURUM

- Trabzon Turizmi, Türkiye’de ve dünyadaki rakipleri açısından sahip olduğu güçlü ve zayıf yönleri açısından tartışıldı.
- Trabzon’un turizm potansiyeli temel alınarak yapılabilecek alternatif turizm türleri belirlendi. Belirlenen turizm türlerinden Trabzon’a en çok katkı sağlayacak beş turizm türü seçildi. Bu turizm türleri; Doğa ve Yayla Turizmi, Sağlık Turizmi, Kongre ve Fuar Turizmi, Kruvaziyer Turizmi ve Spor Turizmi’dir. Seçilen turizm türlerinin geliştirilebilmesi için yapılması gereken faaliyetler konuşuldu. Tercih edilen alternatif turizm türleri noktasında ayrı ayrı çalıştaylar yapılmasının Trabzon Turizmi için katkı sağlayacağı görüşüne varıldı.
- Trabzon Turizmi ile ilgili oturumda konuşulan diğer konular aşağıdaki şekildedir:
 - Belirlenen tüm turizm türleri için kalifiye personel, tanıtım, pazarlama, denetleme, güvenlik ve yatırım noktasında eksiklikler bulunmaktadır. Bu konularla ilgili standartlar ve faaliyetler uygulanmalıdır.
 - Alternatif turizm türleri için Rus ve Ukraynalı turistlerin destinasyona gelmeleri sağlanmalı, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yapılmalıdır.
 - UNESCO Dünya Geçici Miras Listesi’nde bulunan Sümela Manastırı’nın en kısa zamanda Dünya Miras Listesi’ne alınması için çalışmalar yapılmalıdır.
 - Trabzon’un UNESCO Yaratıcı Şehirler Listesi’ne girmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
 - Trabzon, coğrafi işaretli ürün sayısını artırmalıdır.
 - Katılımcı sayısı az olmasına rağmen yüksek turizm geliri getiren Kırsal Turizm, Glamping Turizmi ve Yoga Turizmi için standartlarının belirlenmesi, doğa dostu işletmelerin açılması ve bunların denetlenmesi sağlanmalıdır.
 - Valilik, yerel yönetimler, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, STK’lar, turizm işletmeleri, üniversiteler ve yerel halkın da paydaş olduğu Destinasyon Yönetim Örgütü kurulması ve tüm turizm faaliyetlerinin bu örgüt tarafından yürütülmesi Trabzon Turizmi için elzemdir.
 - Trabzon tanıtımı için bir web sayfası oluşturulması ve sosyal medya hesapları açılması, bu platformlarda aktif olarak paylaşım yapılması ve gelen soruların en kısa sürede cevaplanması sağlanmalıdır.

OTURUM YÜRÜTÜCÜLERİ

- Veysel BAŞER (Trabzon Valiliği)
- Ayşen ÇOBAN (Trabzon Valiliği)
- Doç. Dr. Coşkun ERÜZ (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
- Rabia UZUN CİRAV (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)
- Erdem Zekeriya İSKENDEROĞLU (Trabzon Büyükşehir Belediyesi)
- Bünyamin GÜRSOY (Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü)
- Lale DEMİRAL (Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü)
- Rabia KARABACAK (Ortahisar Belediyesi)
- Özge Banur KÖSE (TESOB)
- Mehmet ÇELEBİ (Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası)
- Mehmet ÜÇÜNCÜOĞLU (Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası)
- Abdülkadir GÜNDÜZ (KTÜ Farabi Hastanesi)
- Selim BAHADIR (Trabzon İl Müftülüğü)
- Faruk ASMA (Trabzon Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü)
- Hakan BAYRAK (Trabzon Ticaret İl Müdürlüğü)
- Neslihan ERASLAN (Trabzon Ticaret İl Müdürlüğü)

II. OTURUM

- Turizmde İnsan Kaynağı Sorunsalı
- Sektörün Standartlaşması ve Profesyonel Yönetim Anlayışındaki Sorunlar
- Kaçak Yapılaşma Sorunsalı
- Kurumsallaşma Önünde Markalaşma Sorunsalı
- Sağlık Turizmi Kapsamında Kurumsallaşma Sorunu

III. OTURUM

- Eğitim Öğretimdeki Eksiklikler
- Dil Problemi
- İletişim Problemi
- Lisans ve Lisansüstü Eğitimin Eksikliği
- Kayıt Dışı Uygulamalar
- Turistlere Uygulanan Farklı Fiyatlar
- Çevre ve Altyapı Problemleri
- Trabzon Turizminin İmajı
- Reklam ve Tanıtım Faaliyetleri
- Kurumlar Arası İş Birliği
- Destinasyon Çekicilikleri
- Trabzon Yöresel Mutfak Tanıtımı
- Hizmet Kalitesinin Artırılması
- Alternatif Turizm Uygulamalarının Sürdürülebilirliği

OTURUM YÜRÜTÜCÜLERİ

- Hami MAHMUTOĞLU (Trabzon Valiliği)
- Ömer ER (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)
- Burcu AKYÜZ (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)
- Zeynep ÇINAR BAKİ (Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü)
- Çağrı HALİLOĞLU (Ortahisar Belediyesi)
- Erhan EROĞLU (TESOB)
- Barış ÇUVALCI (Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası)
- Ahmet AYAR (KTÜ Farabi Hastanesi)
- Servet MERCAN (Trabzon İl Müftülüğü)
- Bengü ÖZŞAHİN (Trabzon Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü)
- Erdoğan DOĞANAY (Trabzon Ticaret İl Müdürlüğü)

OTURUM YÜRÜTÜCÜLERİ

- Tuğba YILMAZ SAĞIR (Trabzon Valiliği)
- Mehmet TRAVAÇ (Trabzon Büyükşehir Belediyesi)
- Sedef BOZKURT (Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü)
- Sezgin YAVUZ (Ortahisar Belediyesi)
- Hamit İNAN (Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası)
- İbrahim POLAT (KTÜ Farabi Hastanesi)
- Zeki EFENDİOĞLU (Trabzon Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü)
- Emre KAHVECİ (Trabzon Ticaret İl Müdürlüğü)
- Onur GÜNAYDIN (TESOB)
- Ebru NAZ (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

|
OTURUM

•
KONU

**“ Trabzon Özelinde
Alternatif Turizm Türleri ”**



I. OTURUM KATILIMCILARI

- Veysel BAŞER (Trabzon Valiliği)
- Ayşen ÇOBAN (Trabzon Valiliği)
- Doç. Dr. Coşkun ERÜZ (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
- Rabia UZUN CİRAV (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)
- Erdem Zekeriya İSKENDEROĞLU (Trabzon Büyükşehir Belediyesi)
- Bünyamin GÜRSOY (Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü)
- Lale DEMİRAL (Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü)
- Rabia KARABACAK (Ortahisar Belediyesi) • Özge Banur KÖSE (TESOB)
- Mehmet ÇELEBİ (Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası)
- Mehmet ÜÇÜNCÜOĞLU (Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası)
- Abdülkadir GÜNDÜZ (KTÜ Farabi Hastanesi)
- Selim BAHADIR (Trabzon İl Müftülüğü)
- Faruk ASMA (Trabzon Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü)
- Hakan BAYRAK (Trabzon Ticaret İl Müdürlüğü)
- Neslihan ERASLAN (Trabzon Ticaret İl Müdürlüğü)

Moderatör

Öğr. Gör. Engin Ahmet MUHSİR
(Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Öğr. Gör. Gülay ÇAKMAK
(Trabzon Üniversitesi)

Raportör

Öğr. Gör. Ali Alpçan OFLUOĞLU

SORUNLAR	ÇÖZÜMLER
• Turistlerin ziyaret ettiği yayla ve diğer ören yerlerinde altyapı eksikliklerinin bulunması. • Turistik tesislerin genelinde hizmet standartlarının belirlenmemiş olması. • Resmi kurumlar tarafından yeterli denetim yapılmaması ve denetim mekanizmasının tam olarak işletilmiyor olması.	• Zorlu coğrafi koşulların neden olduğu ulaşım altyapısındaki eksiklikler giderilmelidir. • Ulaşım altyapısının sebep olduğu; temizlik, beslenme, güvenlik, konaklama gibi ihtiyaçlar giderilmelidir. • Yaylalardaki kaçak ve çarpık yapılaşma engellenmeli ve bu konuda gerekli bütün önlemler, resmi kurumlar tarafından alınmalıdır. • Şehir genelinde bulunan bütün işletmelerde verilen hizmetlere dair standartlar oluşturulmalı ve bu standartlara uyum süreci denetlenmelidir. • Belirlenen hizmet standartlarıyla ilgili işletme sahiplerine ve standartlara uygulamakla sorumlu bütün personele hizmet içi eğitimler verilmelidir. • Evlerini, resmi prosedürlerin hiçbirini takip etmeden konaklama alanlarına çeviren kişilerin gerekli işlemleri tamamlamaları ve bu süreci mutlak suretle kayıt altına alınmaları sağlanmalıdır. • Kayıt dışı turizm işletmeleri (seyahat acentası, araba kiralama şirketleri vb.) belirlenmeli ve bunların kayıt altına alınması sağlanmalıdır. • Bütün işletmeleri kapsayan ve düzenli şekilde ilgili makamlarca denetimleri gerçekleştirilen bir fiyat denetleme sistemi yerleştirilmelidir.
• Merdiven altı diye tanımlanan kalite standartlarını karşılamayan ve insan sağlığı açısından büyük risk içeren sağlık merkezlerinin bulunması. • Sağlık Turizmi için gelen turistlerin seyahat acentelerini kullanmaksızın doğrudan sağlık kuruluşlarından hizmet satın alması. • Katma değeri ve önemi çok yüksek olan sağlık işlemlerinden biri olan organ naklinin, şehirdeki sağlık merkezlerinde yapılmaması.İP olarak tanımlanan hastanelerin olmaması. • Kamu Hastanelerinin geç randevu süreleri nedeniyle Sağlık Turizmi alanında hizmet verememesi	• Kayıtsız sağlık merkezleri ve çalışanlarının belirlenerek kayıt altına alınması sağlanmalıdır. • Sağlık Turizmi alanında hizmet veren tüm işletmelerin, tanımlanmış hizmet standartları üzerinden ilgili kurumlar tarafından sürekli olarak denetimleri yapılmalıdır. • Seyahat acenteleri ile sağlık turizmi hizmeti veren tüm hastane ve kliniklerin sözleşme yaparak hastalarını sadece seyahat acentası üzerinden kabul etmeleri sağlanmalıdır. • Seyahat acentaları aracılığıyla Sağlık Turizmi için gelen turist sayısı belirlenmeli ve bu kurumlar aracılığıyla turizm işletmelerinin kullanılması ve turizm gelirlerinde artış sağlanmalıdır. • Komisyon sistemi ile çalışan hastaneler belirlenmeli ve hizmet standartlarında belirlenen cezai işlemler uygulanmalıdır. • Yapımı devam eden Şehir Hastanesi Organ Nakil Ünitesi'nin yapımı için gerekli lobi faaliyetleri sürdürülmeli ve ilgili merkezin mutlak suretle oluşturulması sağlanmalıdır. • Kamu hastanelerinde doktor sayıları artırılmalı ve Sağlık Turizmi hastaları için ayrı bir bölüm açılmalıdır.
• Yapılmakta olan Dünya Ticaret Merkezi'nin tamamlanmamış olması. • Trabzon'un Kongre ve Fuar Turizmi potansiyelinin bilinmemesi ve bu konuda herhangi bir çalışma bulunmaması. • Trabzon'un Kongre ve Fuar Turizmi için yeterli ölçüde tanıtılmaması.	• Uzun yıllardır yapımı devam eden Dünya Ticaret Merkezi'nin ivedilikle yapımı tamamlanmalı ve turizme açılmalıdır. • Trabzon'da bulunan 5 yıldızlı oteller ve KTÜ Osman Turan Kongre Merkezi salon kapasiteleri ve fuar alanları belirlenerek Master Plan hazırlanmalıdır. • Yurt içi ve yurt dışı turizm fuarlarına katılım sağlanarak Trabzon'un Kongre ve Fuar Turizmi potansiyeli, ilgili bütün platformlarda, bütün paydaşlara anlatılmalıdır. • Yerel seyahat acentalarının kongre ve fuar organizasyonlarını Trabzon'da gerçekleştirmelerini sağlamak için gerekli PR çalışmaları yapılmalı ve bu çalışmalara ağırlık verilmelidir.

SORUNLAR	ÇÖZÜMLER
• Şehir merkezinde bulunan limanın ticaret limanı olarak kullanılıyor olması, • Şehir gezilerinde nitelikli alan eksikliği bulunması.	• Şehrin gelişimi açısından şehir içinde kalan ticari liman, şehir dışında uygun bir yere alınmalıdır. • Şehir içindeki limanın, kruvaziyer liman olacak şekilde gerekli ihtiyaçları tamamlanmalı ve böylelikle liman, turizme de hizmet eder potansiyele kavuşturulmalıdır. • Şehir içinde yapılan Ganita Sahili, Boztepe Seyir Terası, Beşirli Sahili, Trabzon Akvaryum, Botanik Bahçesi gibi rekreasyonel alanların tanıtımları yapılmalıdır.
• Cruise gemiler için arıtma tesisinin bulunmaması. • Yatırım ve kalifiye personel eksikliğinin bulunması. • Şehrin, bir turizm destinasyonu olarak yeteri kadar tanıtılmıyor olması.	• Yeni rekreasyonel alanlar (müzeler, eğlence alanları, MiniaKaradeniz veya MiniaTrabzon gibi açık hava müzeleri, macera parkları, temalı parklar, kafeler, yöresel ve dünya mutfaklarından yemeklerin servis edildiği restoranlar) yapılmalıdır. • Şehirdeki farklı rekreasyonel alanlarda, farklı kültürel etkinlikler (konserler, sergiler, spor etkinlikleri, tiyatro ve sinema gösterileri, festivaller vb.) planlanmalıdır. • Trabzon limanına arıtma tesisi yapılması için gerekli çalışmalar ivedilikle başlatılmalıdır. • Yeniden düzenlenecek olan kruvaziyer limanı ve açılacak olan rekreasyonel alanlar için yatırımlar yapılmalıdır. • Kruvaziyer Turizmi ve Rekreasyon Turizmi alanına eşlik edecek Kültür Turizmi, İnanç Turizmi, Yayla Turizmi, Macera Turizmi ve Alışveriş Turizmi alanında çalışacak olan personele eğitimler verilmeli ve bu personelin nitelikleri artırılmalıdır. • Yapılacak olan tüm turizm faaliyetleriyle ilgili Valilik, Yerel Yönetimler ve seyahat acentaları, organize ve koordineli bir şekilde tanıtım faaliyetlerinde bulunmalı ve bu faaliyetlere gerekli önem gösterilmelidir. • Yurt içi ve yurt dışı turizm fuarlarında destinasyonun turizm potansiyeli ve özellikle Kruvaziyer Turizmi hakkında bilgi verilmeli ve bu noktada PR çalışmaları yapılmalıdır.
• Futbol haricinde diğer spor dallarına ait yeterli tesisin ve altyapı imkânlarının bulunmaması. • Spor komplekslerinin ve bu komplekslere ait konaklama işletmelerinin eksikliği. • Planlama ve tanıtım konusundaki eksikliklerin varlığı. • Trabzon'da bulunan Yelken ve Su Sporları Kulüplerinin yeteri kadar tanıtılmıyor olması	• Hava ve yerleşim şartlarına yönelik gerekli analizlerin yapılarak tesisler, bu analiz çıktıları doğrultusunda bilimsel bir yaklaşım kullanılarak zenginleştirilmelidir. • Destinasyonda yapılacak spor müsabakalarında, il dışından gelen takım oyuncularının ve müsabakayı izlemeye gelecek turistlerin konaklaması için spor tesislerinin yakınında gerekli olan turizm işletmeleri için yatırımlar yapılmalıdır. • Spor Turizmi ile ilgili gerekli planlamalar yapılmalı, destinasyonun Spor Turizmi potansiyeli belirlenmeli, seyahat acentaları ile yapılacak anlaşmalar aracılığıyla destinasyonun bu yönde tanıtımı yapılmalıdır. • Türkiye ve İtalya'nın birlikte düzenleyeceği Euro 2032 Avrupa Kupası'na ev sahipliği yapacak olan şehirler arasında Trabzon'un tercih edilmesi, avantaj olarak kullanılmalı ve organizasyona ev sahipliği yapacak şehirlerin belirlenmesi sürecinde (Trabzon'un bu konuda fark yaratabilmesi için) yerel yönetimlerin desteğiyle gerekli PR çalışmaları planlanarak hayata geçirilmelidir. • Yelken ve Su Sporları Kulüpleri tarafından yürütülen faaliyetler hakkında yerel ve ulusal basında gerekli tanıtımlar yapılmalıdır. • Yelken ve Su Sporları ile ilgili organizasyonların destinasyona alınması için yerel yönetimlerle organize bir şekilde çalışmalar yapılmalıdır.

II.
OTURUM

•
KONU

**“ Trabzon’da Turizm Sektörünün
Kurumsallaşması ”**



II.OTURUM KATILIMCILARI

Katılımcılar

- Hami MAHMUTOĞLU (Trabzon Valiliği)
- Ömer ER (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)
- Burcu AKYÜZ (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)
- Zeynep ÇINAR BAKİ (Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü)
- Çağrı HALİLOĞLU (Ortahisar Belediyesi)
- Erhan EROĞLU (TESOB)
- Barış ÇUVALCI (Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası)
- Ahmet AYAR (KTÜ Farabi Hastanesi)
- Servet MERCAN (Trabzon İl Müftülüğü)
- Bengü ÖZŞAHİN (Trabzon Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü)
- Erdoğan DOĞANAY (Trabzon Ticaret İl Müdürlüğü)

Moderatör

Dr. Öğr. Üyesi Elif SİS ATABAY
(Trabzon Üniversitesi)

Öğr. Gör. Dr. Altan ÇETİN
(Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Raportör

Furkan YİÇİT

II. OTURUM

SORUNLAR	ÇÖZÜMLER
- Turizm sektöründe çalışacak nitelikli insan kaynağı eksikliği. - Trabzon'da yerel halkın turizm bilincinin düşük olması. - Sektörün temel yapısından kaynaklı olarak ücretlerin yeterli seviyelerde olmaması - Trabzon'da turizm sezonunun, belirli bir dönem ile kısıtlı olması. - Sektör içerisinde çalışanların dil becerilerinin yetersiz olması. - Trabzon'da kayıtlı rehber sayısının yetersiz olması ve bu alanda, niteliğin değil niceliğin ön planda tutulmasının önüne geçilememesi.	- Turizm bilincinin oluşturulması amacıyla gerek eğitim kurumları gerekse de sektör temsilcilerinin birlikte hareket etmesi sağlanmalıdır. - Trabzon halkı turizm konusunda bilgilendirilerek halkın, turizme ve turistlere karşı bakış açısını değiştirecek faaliyetlerin sürdürülmesi için tüm iletişim platformları, toplu taşıma araçları ve reklam panoları için konuyla ilgili içerikler hazırlanmalıdır. - Turizm Fakülteleri ve sektöre nitelikli eleman yetiştirecek yükseköğretim kurumları açılmalıdır. - Mevcut turizm liselerinin, protokollü proje tabanlı eğitim vermeleri sağlanmalı ve nitelikleri artırılmalıdır. - Sektörün daha cazip hale gelmesini sağlamak amacıyla çalışanların gelir düzeyleri artırılmalı, sosyal olanakları desteklenmeli ve kariyer gelişimleri sağlanmalıdır. - Turizm sezonunun 50-60 günlük dönemler yerine daha uzun sürelerle yayılması amacıyla Trabzon özelinde alternatif turizm çeşitliliği sağlanmalıdır. - Mevcut çalışanların ve eğitim alan öğrencilerin dil becerilerinin arttırılmasına yönelik mesleki dil eğitimleri verilmeli ve bu kapsamda eğitim kurumları ve kamu kurumları iş birliği ile mesleki yeterlilik arttırma projeleri tasarlanmalıdır. - Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Trabzon Üniversitesi'nin temel fakültelerinde Rehberlik Bölümü açılması için gerekli başvurular yapılmalı ve bu konuda yerel yönetimlerin desteğiyle lobi faaliyetleri gerçekleştirilmelidir.
- Sektörün standartlaşma ve profesyonel yönetim anlayışında varolan sorunlar. - Trabzon'da faaliyette bulunan turizm işletmelerinin yönetiminin aile üyelerine bırakılması, profesyonel yöneticilerin tercih edilmemesi. - Kurumsallaşmanın ne demek olduğunu işletme yöneticileri tarafından tam olarak anlaşılamaması (misyon, vizyon, amaç ve stratejiler...vb. belirsizliği) - Turizm işletmelerinin toplum yararı yerine kendi yararlarını ön planda tutuyor olmaları. - Genellikle kısa vadeli iş planlarının varlığı nedeniyle uzun vade yönelimli hareket edememe. - İşletmeler içerisinde kurum kültürünün oluşturulmaması. - Standartlaşma konusunda varolan eksikler.	- Turizm alanında profesyonel yönetici sayısının arttırılmasına yönelik teşvik edici çalışmalar yapılmalıdır. - Turizm sektöründe faaliyette bulunan işletme sahiplerine, profesyonel yöneticilikle ilgili eğitimler verilmeli ve kurumsallaşmaya yönelik bakış açıları geliştirilmelidir. - İşletmelerin standartlaşma konusunda farkındalığı arttırılmalıdır.

SORUNLAR	ÇÖZÜMLER
• Kaçak yapılaşmanın devam ediyor olması. • Niteliksiz tesis sayısının fazlalığı ve bu durumun kalite standartlarına olumsuz etkisi. • İzinsiz tesis sayısının fazlalığı nedeniyle iç piyasa dengesinin bozulması • Turizm alanında farklı sektörlerin birbirinden ayrıştırılmamış olması. • Denetim mekanizmalarının sağlıklı işletilmemesi. • Online satış sürecinde yeterli denetimin gerçekleştirilmemesi. • Trabzon'da çok fazla seyahat acentesi olmasına karşın birçok acenteye yabancı ülke vatandaşlarının ortak olması veya bu kişilerin, acentenin tam sahipliğine sahip olması. • Turizmin temel mantığı olarak hizmette rekabet yerine yüksek fiyatta rekabet mantığının güdülmesi. •	• Mevzuatla ilgili gerekli düzenlemeler ivedilikle yapılmalı ve mutlak suretle mevzuat çerçevesinde denetimler arttırılmalıdır. • Kamu ve özel sektör temsilcilerinin, organize bir şekilde hareket etmeleri sağlanmalıdır. • Turizm işletmelerinin yaptıkları iş kapsamında ayrıştırılmasının sağlanması amacıyla Kamu Kurumları, Yerel İdari Temsilciler, Eğitim Kurumları ve ilgili diğer bütün paydaşlar, ortaklaşa hareket ederek bir standart belirlemelidir.
• Markalaşmanın yeteri kadar başırlamamış olması • Trabzon'da turizm sektörüne ilişkin reklam-pazarlama stratejilerinin yetersiz olması • Trabzon'un turizmdeki hedef pazarının sadece Ortadoğu ülkelerinden oluşması, farklı pazarları kente çekemiyor olması • Trabzon'da fuar alanının olmaması ve buna bağlı olarak fuarların yapılamaması • Dış ülkelerde ve farklı destinasyonlarda yeterli pazarlama ve reklam çalışmalarının yapılmıyor olması • Farklı turizm çeşitliliklerinde (İnanç Turizmi gibi) marka şehir olma çabalarında eksikliklerin varolması, • • Ulusal/yerel basının Turizm konusundaki farkındalıklarının eksik olması ve gerekli hassasiyeti haberlerde göstermiyor olmaları	• İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü bünyesinde yer alan İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu ile farklı sektörden temsilcilerin işbirliği sağlanmalıdır • TGA ile ortaklaşa reklam ve tanıtım çalışmaları yapılmalı ve TGA'nın bu konudaki uzmanlığından ve kaynaklarından yararlanılmalıdır • Dijitalleşme kapsamında farklı reklam ve tanıtım çalışmalarıyla farkındalık yaratılmalıdır. • Tanıtımda dijital kanalların daha etkin kullanımının sağlanmalıdır. • Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve Valilik öncülüğünde yerel basının turizm noktasında duyarlılığı artırılmalıdır.
• Sağlık turizmi kapsamında kurumsallaşma ile ilgili sorunların varlığı • Belirli bir sağlık kuruluşu veya seyahat acentesi bünyesinde faaliyet sürdürmeyen bağımsız araçların varolması • Belli ilke ve prosedürlerin takip edilmemesi.	• Yetki belgeli sağlık kurum-kuruluşlarının ve acentelerin sayısı arttırılmalıdır. • Sağlık gibi hassas bir konuda denetim mekanizmaları daha etkin bir şekilde işletilmelidir. • Turizm İşletmelerinde kurumsallaşmanın sağlanması için gerekli kıstaslar belirlenmeli, bu kıstaslar Devlet eliyle zorunlu hale getirilmeli ve kurumsallaşma konusunda turizm sektörünün farkındalığının artırılması için gerekli faaliyetler icra edilmelidir.

III.
OTURUM

•
KONU

“ Trabzon Turizminde Sürdürülebilirlik ”



III.OTURUM KATILIMCILARI

Katılımcılar

- Tuğba YILMAZ SAĞIR (Trabzon Valiliği)
- Mehmet TRAVAÇ (Trabzon Büyükşehir Belediyesi)
- Sedef BOZKURT (Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü)
- Sezgin YAVUZ (Ortahisar Belediyesi)
- Hamit İNAN (Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası)
- İbrahim POLAT (KTÜ Farabi Hastanesi)
- Zeki EFENDİOĞLU (Trabzon Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü)
- Emre KAHVECİ (Trabzon Ticaret İl Müdürlüğü)
- Onur GÜNAYDIN (TESOB)
- Ebru NAZ (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

Moderatör

Öğr. Gör. Dr. Gülsüm DEMİR KAYA
(Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Öğr. Gör. Dr. Sevdâ KANCA
(Trabzon Üniversitesi)

Raportör

Emre KOÇ

III. OTURUM

SORUNLAR	ÇÖZÜMLER
- Eğitim-öğretimde varolan eksiklikler. - Dil becerilerindeki eksiklikler. - İletişim problemlerinin varlığı. - Lisans ve lisansüstü eğitim eksikliği.	- Tüm kurumlarda turizm ve hizmete yönelik eğitimler uygulanmalıdır. - Turizm alanında hizmet veren tüm kurumların personelinin dil becerileri geliştirilmeli, dil eğitimi yaygınlaştırılmalı ve personelin bu konudaki becerileri artırılmalıdır. - Tüm turizm paydaşlarına verilen eğitimlerin sürdürülebilir olması sağlanmalıdır. - Mesleki iletişime yönelik eğitimler verilmeli ve bu eğitimlerin sürdürülebilirliği sağlanmalıdır. - Turizm eğitimi veren lise, ön lisans ve lisans düzeyindeki dil becerisini geliştiren ders saatleri artırılmalı ve bu konu ile ilgili gerekli kamu kurumları ile irtibat kurularak konunun önemi anlatılmalıdır. - Turizm Fakültesi kurulmalı ve Turist Rehberliği Bölümü açılmalı ve bu hususla ilgili kamu kurumlarının desteği alınmalıdır. - Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde turizm alanında lisansüstü eğitime yer verilmelidir.
- Kayıt dışı uygulamaların varlığı. - Turistlere farklı fiyat uygulamalarının varlığı.	- Yetki Belgesi olmayan turizm acenteleri belirlenmeli ve cezai yaptırımlar uygulanmalıdır. - Denetim kurumlarında denetleme yapan personel sayısı ve yapılan denetimler artırılmalı ve denetimler eşzamanlı yapılmalıdır. - Kamu kurumları ve işletmeler, iş birliği içinde hareket etmeli ve bu iş birliği için bütün kesimler gönüllü olmalıdır. - Gizli müşteri denetim uygulaması yapılmalıdır. - Fiyat uygulamaları takip edilerek uyuşmazlıklar giderilmeli ve denetlenmelidir. - Karekod uygulaması getirilmeli ve bu uygulamada firma bilgileri (firmanın varsa konu ile ilgili sorumlu özgeçmişi de dahil olmak üzere) yer almalıdır. - Çağrı Merkezi ve ihbar hatlarının, yerli ve yabancı turistler için kullanımı yaygınlaştırılmalı ve turistlerin bu hatlarla ilgili farkındalığı artırılmalıdır.
Çevre ve altyapı eksiklikleri.	- Mesafe ölçümü ve konum belirleme (GPS) noktasında donanım oluşturulmalıdır. - Bölgede yer alan ve şehir bilgisi veren tabelalar düzenlenmelidir. - Otopark sorunu giderilmelidir. - Turistik bölgelerin yol güzergahında bulunan aydınlatma sorunları giderilmelidir. - Ulaşım ağı güçlendirilmelidir. - Wi-Fi altyapısı genişletilmeli ve turistlerin kullanımına sunulmalıdır.
- Trabzon Turizmi imajına yönelik eksiklikler. - Reklam ve tanıtım faaliyetlerindeki eksiklikler. .	- Tarihi, sosyal, kültürel ve gastronomik anlamda bölge tanıtımı etkin bir şekilde yapılmalıdır. - Geleneksel el sanatları tanıtılsın ve turizme kazandırılmalıdır. - Sergi, sempozyum, konferans, fuar, çalıştay, kermes, konser gibi kültürel etkinlikler artırılarak bölgenin popüler bir turizm destinasyonu olması sağlanmalıdır.
Kaynakların sürdürülebilir kullanımının sağlanması hususundaki eksiklikler.	- Aşırı tüketim ve atık kullanımı azaltılmalıdır. - Flora ve fauna korunmalı ve bu konuda gerekli girişimler ivedilikle planlanmalıdır. - Çevre bilinci oluşturulmalı ve bu bilincin oluşumuna hizmet edecek etkinlikler planlanarak ivedilikle hayata geçirilmelidir. - Doğal, sosyal ve kültürel kaynaklar korunmalı ve bununla ilgili bütün önlemler ivedilikle alınmalıdır.
Kurumlar arası iş birliği eksikliği.	- Kurumlar arası iletişim güçlendirilmelidir. - Yerel halkın sürece katılımı sağlanmalıdır. - Kurumlar arası ortak çalışma alanları yaratılmalı ve ortak projeler geliştirilmelidir. - Bölgesel stratejik planlama ivedilikle yapılmalıdır.

SORUNLAR	ÇÖZÜMLER
Destinasyon çekiciliklerinin artırılması konusundaki eksiklikler.	- Eğlence ve alışveriş imkânları arttırılmalıdır. - Sanatsal ve kültürel faaliyetler arttırılmalıdır.
Trabzon yöresel mutfak tanıtımının yeterli düzeyde yapılmıyor olması.	- Trabzon'un gastronomik zenginlikleri belirlenmelidir. - Geleneksel lezzetlerin sunulduğu restoran sayısı artırılmalıdır. - Çeşitli yöresel lezzetler, işletmelerdeki menülerde yerini almalıdır. - Turizm Fakültesi kurularak gastronomi ve mutfak sanatları bölümü açılmalı ve varolan programların aktif hale getirilmesi için gerekli yatırımın sağlanması hususunda yerel yönetimlerin desteği alınmalıdır. - Gastronomik olarak markalaşma sağlanmalı ve coğrafi işaretli ürünler oluşturulmalıdır.
Hizmet kalitesindeki eksiklikler.	- Tüm turizm işletmelerinde nitelikli personel istihdamı sağlanmalı ve personel teşvik edilmelidir. - Turizm alanında eğitim almış personelin öncelikli olarak istihdamda yer alması sağlanmalı ve personel özendirilmelidir. - Personellere kurum içi eğitimler verilmeli ve bu eğitimlerin düzenli olarak uygulanması sağlanmalıdır. - Bütün kanallar kullanarak yerel halk bilinçlendirilmelidir. - Turist memnuniyet anketleri oluşturulmalı, geri dönüşler alınmalı ve bu geri dönüşler kapsamında yapılması gerekenler bütün paydaşların iş birliği ile belirlenmelidir. - Karekod uygulamaları, tüm turizm hizmet alanlarında yaygınlaştırılmalıdır.
Alternatif turizm uygulamalarının sürdürülebilirliği hususundaki eksiklikler.	- Bölgede yapılan ve yapılabilecek olan tüm alternatif turizm çeşitlerinin sürdürülebilirliği sağlanmalıdır. - Bölgede Sağlık Turizmi konusundaki ilgi artırılmalı ve buna yönelik tanıtım, denetim, uygulama ve mevzuat eksiklikleri ivedilikle giderilmelidir.







KTÜ Rektör Yardımcısı
Prof. Dr. Cemil RAKICI



Turizm Çalıştayı'nda konuşulan tüm bu sorunlar, Trabzon'un var olan eksikliklerini gidermek içindi. Sorunlar olduğu kadar çalışma gruplarımızdan önemli çözüm önerileri de raporlara işlendi. Şehrimize ve bölgemize hayırlı olmasını temenni ediyor, katılımcılara teşekkür ediyorum.

[illegible]

[illegible]

